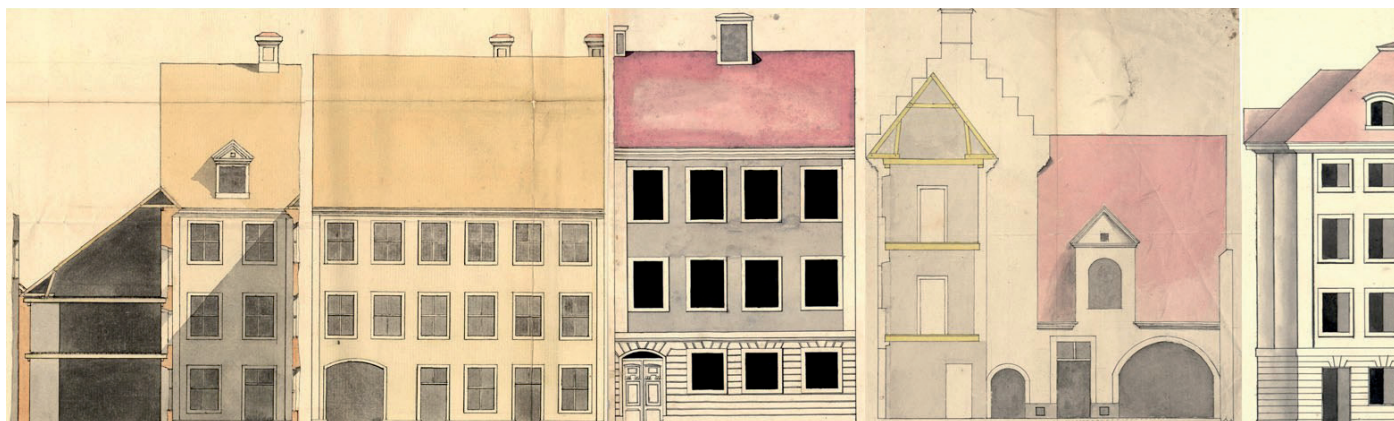

FOTO/ källa: ssa.stockholm.se

Ett världsminne bor i Kungsklippan

I december bjöd FSL in sina medlemmar till ett studiebesök på Stockholms stadsarkiv med en visning av Stockholms byggnadsritningar. En unik ritningssamling som år 2011 blev uppsatt på listan för Unescos Världsminnen - Memory of the World, unesco.org.

Mycket detaljerade och vackert färglagda ritningar, här en byggnad på Södermalm.

Det är mycket ovanligt att en stads byggnadshistoria finns bevarad såsom i Stockholm. I stort sett varje uppförd byggnad i Stockholm från början av 1700-talet fram till slutet på 1970-talet finns som en ritning – sammanlagt ca 2,5 miljoner ritningar.

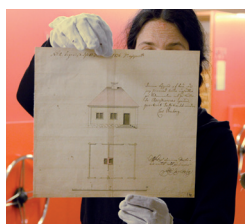
Arkivarierna Solveig Larsson och Josabeth Leidi som bl a arbetar med kart- och ritningsarkivet på Stockholms stadsarkiv, eskorterade gruppen ner till bergsmagasin M7, vilket ligger längst ner i Kungsklip-

pan på Kungsholmen. Under golvet går tunnelbanans blå linje.

Här ligger ritningssamlingen i mängder av lådor och hyllor för planförvaring och massor av rullar som är fäst på väggarna.

Det var spännande historik som alla fick ta del av, bl a att ritningssamlingen räddades från brand tack vare dåvarande stadsarkitekten. Likaså var det väldigt nära att samlingen hade kommit genomgå en större gallring på slutet av 1970-talet på grund av platsbrist, men stora protester utbröt och beslutet ändrades i sista stund.

Den som är intresserad att söka en fastighetsritning kan gå in på

Arkivarie Josabeth Leidi visar upp en av de äldsta byggnadsritningarna daterad 1736.

stadsarkivets hemsida, ssa.stockholm.se, eller besöka kart- och ritningsarkivets läsesal i magasin M7 som är öppen varje onsdag.

Avslutningsvis så visades olika föreningsaffischer – arkivarierna tipsar att inte vika eller använda tejp på dokument som skall bevaras.

Att skriva en förenings historia

När föreningen närmar sig ett jubileumsfirande kommer ofta tankarna på att dokumentera verksamheten under de år som gått. Kanske står man trevande inför att komma igång och kanske finns inte alltid ett ordnat och komplett arkiv. Det är en hel del slit men samtidigt ett roligt arbete att skapa en skrift som kan berätta om en förenings egen historia eller något viktigt inom dess verksamhetsområde.

Ordna & Vårda frågade Leif Gidlöf, som har en bakgrund som historiker och arkivarie och är engagerad i släkt- och hembygdsvetenskap, vilka erfarenheter han har av arbeten med skrifter av det här slaget?

Första frågan blir helt naturligt: hur börjar man?

Ett bra slutresultat beror, enligt Leif, på att arbetet påbörjas i god tid. Tre år i förväg - allra minst två om skriften är av enklare slag - är en bra tumregel. Ett första steg kan vara att utse en ansvarig redaktion eller redaktör.

Hur kan redaktionen bäst lägga upp arbetet?

Fastställa tidsplan och deadlines med tillräckliga marginaler. Vidare ta fram en enkel informationsöversikt - med det egna arkivet naturligtvis men också andra källor i arkiv, bibliotek och vad som kan finnas på nätet m m.

Illustrationer i någon form är ett måste. Likaså en tilltalande layout. Tryckerikontakten bör etableras tidigt.

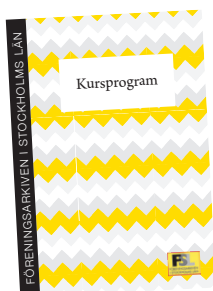
Finns inspiration att få på andra håll?

Naturligtvis är det inte fel att snekla på vad andra har gjort. Det kan både ge inspiration eller impulser till vad som bör undvikas. Ett förslag är att leta liknande skrifter på lokala biblioteken och hembygdsvetenskap. Institutioner som Stockholms stadsarkiv, Stockholms stadsmuseum, Stockholms läns museum, Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek och TAM-Arkiv kan också ha föreningskrifter.

FAKTA

Vill du lära dig mer? FSL håller kursen att skriva föreningshistoria under hösten 2015. Kursledare Leif Gidlöf. Plats och datum presenteras inom kort. Föranmälan via epost till FSLs kansli info@foreningsarkiven.a.se

Vad finns i detta mönster?

Dessa fyrkantiga mönster syns tryckta lite varstans, i bioannonserna, i tunnelbanan, på grönsaksförpackningar, på visitkort, på broschyrer, ja till och med på hundhalsband... Det är QR koder som enkelt skannas med en smartphone eller ipad och på ett ögonblick länkar koden till en hemsida, ett sms eller annan information.

QR står för Quick Response. Det har funnits länge i Sverige men inte fått något bredare genomslag än så länge. Det fungerar så att en gratisapp

för QR skanner laddas ner, finns flera olika, t ex QR Reader. Mobiltelefonen eller din ipad kan då användas till att skanna en QR kod. I koden ovan plockas FSLs broschyr upp på mindre än en sekund.

Den som vill skapa en egen QR kod gör det helt kostnadsfritt via nätet eller gratisapp, det är väldigt enkelt och koden kan kopieras in i trycksaker, affischer eller eget framställt material. Kanske ett alternativt sätt för föreningar att nå ut med information.

Nya 500 kronors sedeln som kommer i höst har en QR kod som syns här på Riksbankens pressbild - kanske kommer det öka intresset för användandet av QR koder i Sverige? FOTO: www.riksbanken.se

Fråga arkivarien

Fråga: Vi har mottagit ett personarkiv till vår arkivförening och undrar hur man skall förteckna ett sådant?

Svar: Det finns flera olika sätt att förteckna ett personarkiv. Allmänna arkivsystem kan tillämpas på mycket stora personarkiv som innehåller många olika handlingsslag och som kan knytas till schemats olika huvudkategorier.

För litet större personarkiv kan även arkivarie Martin Grass förteckningsschema vara ett bra stöd. Grass har tagit fram några rubriker som speglar innehållet i personarkiv i allmänhet.

- 1 Personliga handlingar
- 2 Manuskript och egna verk
- 3 Korrespondens
- 4 Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet
- 5 Samlingar
- 6 Övrigt

Små personarkiv kan vara lämpliga att volymförteckna utan att lägga ned alltför mycket arbete på sortering och strukturer.

Det som kan krångla till förtecknandet av personarkiv är att det ofta består av blandade handlingar både från den privata sfären och från den offentliga, dvs från den verksamhet personen varit engagerad i. Dessa handlingar kan vara svåra att skilja åt.

Urban Johansson

Lär dig mer om personarkiv – FSL erbjuder kurs, skicka intresseanmälan till FSLs kansli.

Arkivföreningar Stockholms läns hjältar i bevarandet av föreningshistoria!

Vad är en arkivförening? Vad är skillnaden mellan föreningsarkiv och arkivförening? Det lätt att blanda ihop för den oinvidige. I korthet så är det det själva arkivinstitutionen för föreningsarkiv som kallas föreningsarkiv. Arkivförening är den lokalt bildade föreningen som själva arkiverar föreningsarkivmaterial alternativt förmedlar till sitt lokala kommunarkiv.

I Stockholms län finns nio kommuner med lokala föreningsarkiv. Några drivs i kommunens regi och några av arkivföreningar, d v s eldsjälarna som bildat en ideell förening för att tillsammans värna om den lokala föreningshistorien. Arkivföreningen har vanligtvis finns ett samarbete med kommunarkivarien i den egna kommunen.

Länets arkivföreningar arbetar på lite olika sätt även om målet är detsamma – d v s att bevara föreningsarkiv. Några arkivföreningar har egen depå och tar själva emot, ordnar och förtecknar samt registrerar arkiv från olika föreningar. Andra arkivföreningar har ingen depå men hjälper föreningar att gå igenom sitt arkiv för att senare lämna in till kommunarkivet.

Danderyds kommun

Danderyds Arkivförening,
Ulla Löwenhielm
tfn 0707-43 08 88
djursholms.vattentorn@gmail.com

Upplands Väsby

Arkivföreningen
Upplands Väsby
Göran Aronsson
tfn 070-216 90 16
g.aronsson@me.com

Ekerö kommun

Mälardalens Arkivförening
Lars-Erik Eriksson
tfn 08-560 241 64
mfra.se

Nacka kommun

Nacka lokalhistoriska arkiv
Catharina Wikström
tfn 08-718 90 76
catharina.wikstrom@nacka.se
nacka.se

Upplands-Bro kommun

Upplands-Bro Arkivförening
Hans Ström
tfn 0707-18 03 74
hans-strom@telia.com

Vallentuna kommun

Vallentuna Folkrorelsearkiv
Nils-Bertil Nilsson
tfn el 08- 511 774 95
vallentuna.se

Nynäshamn kommun

Nynäshamns bild och
folkrörelsearkiv
Emma Palmér
tfn 08-520 683 12
emma.palmer@nynashamn.se
bibliotek.nynashamn.se

Södertälje kommun

Föreningsarkivet i
Södertälje och Nykvarn
Jessica Andersson
tfn 08-523 023 04
jessica.andersson@sodertalje.se
sodertalje.se

Sigtuna kommun

Sigtuna Föreningsarkiv
Erik Wärn
tfn 08-591 212 23
el 0709-796 740
erikwarn1@tele2.se
sigtuna.se

I nästa nummer av **Ordna & Vårda berättar** Arkivföreningen
Upplands Väsby om hur dom bildades och arbetar.

Anmäl dig till grundkurs i arkivkunskap den 12 mars

FSL erbjuder föreningar i Stockholms län kostnadsfria kurser.

Nästa grundkurs i arkivkunskap äger rum torsdagen den 12 mars kl 17-20 på Stockholms stads-arkiv, anmälan görs till FSLs kansli.

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

Föreningsportot borta

Från den 1 januari 2015 så är det ekonomibrev som ersätter föreningsbrev. Skillnaden är övre viktgräns för ett porto som nu blir 50 gram istället för tidigare 100 gram.

Läs mer posten.se

Grant Thornton

An instinct for growth™

TIPS

Lär dig mer om styrelsearbete

Grant Thornton är en revisions och konsultbyrå som håller kostnadsfria frukostseminarier som bl a berör styrelsearbetet i ideella föreningar, läs mer grantthornton.se

Arkivbeständigt material

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut certifierar arkivmaterial, se deras lista över arkivbeständigt material som pennor, papper, arkivboxar m m. Certifieringen visar att produkten följer Riksarkivets föreskrifter, läs mer på sp.se

FSL:s MEDLEMMAR:

Anmäl er till FSL:s årsmöte 2015!

Den 18 mars håller FSL årsmöte för sina medlemmar. FSL har erbjudits möjligheten att få hålla sitt årsmöte hos Centrum för Näringslivshistoria vilket vi tacksamt accepterat. Där kommer vi att få en exklusiv visning av CfN som har sina lokaler i Bromma (naringslivshistoria.se, närmaste t-bana Alvik). Formell kallelse är utskickad till alla medlemmar i enlighet med stadgarna. Årsmöteshandlingar skickas ut via e-post till anmälda ombud. Har ni frågor – välkommen att kontakta kansliet!

Preliminärt program är

- Kl 14.30 Samling hos CfN, registrering av ombud, en snabb fika för den som vill.
- Kl 15.00 Arkivchef Per-Ola Karlsson visar och berättar om CfN:s arkiv.
- Kl 16.00 FSL:s årsmöte
- Kl 17.00 Arkivmingel - FSL bjuder på något att äta och dricka

Varmt välkomna!

Anmälan senast 2 mars

(max två deltagare utöver ombud per förening)
Epost info@foreningsarkiven.a.se eller
telefon 08-508 283 42.

**Viktigt att ange:
förening, namn, e post och telefon.**

Centrum för Näringslivshistoria bevarar och berättar näringslivets historia. I världens största näringslivshistoriska arkiv bevarar CfN över 60 000 hyllmeter värdefullt historiskt material: oräkneliga dokument, över hundra tusen ritningar, fyra miljoner fotografier, filmer och tiotusentals föremål och reklamprodukter. Utifrån sitt arkivmaterial berättar CfN även företagets historia – på historiska webbplatser, i föredrag, böcker, utställningar, tv-program och artiklar. Läs mer naringslivshistoria.se

FEBRUARI

- 13** Utgivningsdag för Ordna & Vårda nr 1
- 17** Sista dag för ev motioner till FSL:s årsmöte

MARS

- 2** Sista dag för anmälan till FSL:s årsmöte
- 3** Årsmöteshandlingar skickas ut via epost till anmälda ombud
- 11** Styrelsemöte FSL
- 12** FSL håller kurs i arkivkunskap på Stockholms stadsarkiv
- 18** FSL:s årsmöte på Centrum för Näringslivshistoria
- 20** Kurs i dokumenthantering hos Danderyds Arkivförening

APRIL

- 16** FSL håller föreläsning i arkivkunskap hos SPF Seniorerna Stockholmsdistrikt
- 21** FSL håller kurs i personarkiv hos Danderyds Arkivförening - FULLBOKAD
- 22** Styrelsemöte FSL
- 30** Manusstopp för Ordna & Vårda nr 2

MAJ

- 28** Styrelsemöte FSL

Tips, frågor, synpunkter eller idéer? Maila gärna till redaktionen info@foreningsarkiven.a.se

Ordna & Vårda föreningsarkiven ges ut av

Postadress Stockholms Stadsarkiv, Box 22063, 104 22 Stockholm **Besöksadress** Kungsklippan 6 **Tel** 08-508 283 42
Hemsida www.foreningsarkiven.a.se **E-post** info@foreningsarkiven.a.se **Org.nr** 802400-1391
Ansvarig utgivare Monica Frumerie **Redaktion** AU för FSL **Layout** Hoch Original & Design **Text & Foto** Maria Tannemyr
Manusstopp Ordna & Vårda nr 2 2015 - 30 april 2015